

Britanii, vyhradil *Allied Forces Act* výslovně britským soudům právo souditi čin, kterým bylo porušeno britské právo. Čs. soudy mohou býti kompetentní pro tento trestný čin, tvrdí-li, že jde o čin proti vlastní disciplíně, ale já tu nejsem, abych tento kompetenční konflikt rozhodl. Otázkou pro mne je jenom jediné: Je britský soud kompetentní? — a tu neváhám říci, že ano. Bylo namítáno, že jenom čs. vojáci a občané byli trestním činem dotčeni a že místo činu bylo uvnitř místa, kde branná síla čs. byla ubytována. Nepokládám však tuto námítku za opodstatněnou, neboť to by znamenalo, že by britský soud byl v každém případě nepřislušný, byl-li spáchán zločin uvnitř místa, kde tato branná moc byla ubytována. Tomu však tak není. *Allied Forces Act* 1940 dal sice soudům spojeneckých branných sil určitou pravomoc, výslovně si však vyhradil pravomoc britských trestních soudů, které pro tento konkrétní případ jsou příslušné.

Z odůvodnění tohoto rozsudku se m. j. podává

1. celkem samozřejmá zásada, že britské i československé vnitrostátní právo je silnější, než zásada mezinárodního práva,

2. okolnost, že britské právo nám nedává úplnou exterritorialitu a ukládá našim soudům určitá omezení, která byla také převzata do britsko-československé smlouvy,

3. že britsko-československá smlouva nebyla vůbec předmětem rozhodování před britským soudem,

4. extensivní výklad pojmu disciplíny, podle kterého čs. soud může rozhodovati o všech činech podle čs. vojenského trestního práva,

5. zásada, ostatně převzatá britsko-československou smlouvou, že, jde-li o trestní čin podle britského práva (krádež a pod.), má britský soud plnou kompetenci podle zásady předstížení.

Ke konci nutno ještě podotknouti, že styk a právní pomoc mezi čl. a britskými soudy funguje hladce a bezvadně. Anglické soudy, úřady a policie vycházejí čl. soudům v každém směru vstříc, provádějí na dožádání vyšetřovací úkony a dávají čl. soudy i celé spisy k dispozici. Důvěra angl. autorit k našemu soudu je značná. Ke konfliktu ještě nikdy nedošlo. Naopak, u britských úřadů (zejména policie) převládá tendence odevzdati čl. soudy k souzení případy, ve kterých jsou dotčeny i zájmy britských občanů. Jest pak samozřejmé, že k dalšímu řízení před britským soudem nedojde, přes opatrnostní doložku *Allied Forces Actu*. Čsl. vojenský soud, jsa si plně vědom důležitosti svého poslání, doufá, že ve své práci neporušuje neposkvrněnou tradici a vysokou úroveň, které u nás vojenské trestní soudnictví požívalo.

Tíha boje

Po velkých úspěších německé armády v nynější válce obrátili vojenští odborníci pozornost k některým zbraním a bojovým prostředkům, které až dosud byly poměrně málo nebo vůbec neznámé a zároveň k některým změnám ve způsobu boje.

Jsou to pancéřové divise a letecká pěchota. Pancéřové divise pronikaly velmi hluboko do obráncovy sestavy mezerou, která byla před tím utvořena ve frontě. Letectvo bylo v plné míře využíváno k přímé podpoře pozemních jednotek v útoku a k leteckým výsádkám, buď parašutisty nebo přistáním. Tato letecká pěchota byla shazována někdy velmi hluboko do nepřátelského týlu a měla za úkol porušiti nervovou soustavu nepřátelské obrany a pomoci tak k úplnému shroucení obrany. Dnes se už asi sotva

najde někdo, kdo by podceňoval význam takového způsobu boje.

Vzniká ovšem otázka, co se vlastně nyní stane s pěchotou, která až dosud byla královnou zbraní, a co bude s jejím královským doprovodem, dělostřelectvem. Zmenšil se její význam skutečně, anebo je dokonce již zcela nepotřebná? V očích laikových a v očích světového tisku byla pěchota s dělostřelectvem rozhodně již zatlačena do pozadí a přední místo bylo vyhrazeno pancéřovým divizím a letecké pěchotě. Jiná bude však odpověď vojáka, odborníka, který dobře rozumí dnešnímu způsobu boje.

Prostudujeme-li bez zaujatosti všechny německé operace v nynější válce, počínaje Polskem a konče posledními boji v SSSR, dojdeme nutně závěru, že se význam pěchoty

a dělostřelectva nikterak nezmenšil. Zjistíme, že kombinovaný team pěchoty a dělostřelectva provádí vlastně proražení fronty na určitém místě, načež vzniklou mezerou pronikají pancéřové jednotky do týlu nepřátelského obranného postavení. Důležitost dobytí terénu a jeho udržení zůstává při jakémkoliv způsobu boje vždycky rozhodující pro konečný výsledek bitvy a tím pro konečný výsledek války. Provádění tohoto úkolu zůstává na dále pěchotě a dělostřelectvu. V tom ohledu se nic nezměnilo. Zůstává tudíž pěchota a dělostřelectvo stále zbrání, na níž spočívá hlavní tíha boje. Potvrzují to také sami němečtí odborníci, kteří neustále zdůrazňují, že hlavním činitelem je pěchota s dělostřelectvem. Pancéřové jednotky a letectvo vojenskou rovnici jen doplňují.

Světový tisk a veřejné mínění kladly stále na prvé místo tanky a letectvo. K jejich názoru se připojili i někteří vojáci. Stalo se tak hlavně proto, že jsou to zbraně nové a každá novinka má v sobě cosi zvláštního. Pěchota a dělostřelectvo byly dostatečně známy z minulé války. Veřejnost potřebuje však stále něco nového. Proto byly nesporné úspěchy nových jednotek namnoze ještě zveličeny, takže se zdá, že vše vlastně vykonali jenom tanky a parašutisté. Tučné titulky v novinách oznamovaly stále nové a nové úspěchy těchto zbraní a práce pěchoty a dělostřelectva byla zcela přehlížena.

Je to něco podobného jako ve footballu. I zde útočná řada vlastně provede nejtěžší práci. Oko fanouška jest však obráceno na centre halfa, kterému se podařilo umístiti míč do sítě.

Pravdivost našeho názoru potvrzují také čísla. Německá armáda se skládá kromě jiných složek především z 260 divisí. Z toho jest 220 divisí pěších s příslušným dělostřelectvem a jenom 40 jich jest mechanizovaných. Z toho jest tedy zcela jasné vidět, že převážnou většinu tvoří pěchota a že dosažené úspěchy nemohly provést jen zbývající divise s letectvem.

Význam pěchoty byl vyjádřen v německém vojenském časopise z 2. srpna 1940 takto :

„ Rozhodujícím činitelem bez ohledu na technické zbraně jest odvaha a zdatnost každého jednotlivce. Hlavní zbraní zůstává pěchota a ostatní zbraně ji v jejím úsilí jenom podporují. . . . Jestliže naše letectvo a tanky dosáhly takových úspěchů, bylo to možné jenom proto, že všechny složky válečného

aparátu byly velmi dobře vycvičeny ve vzájemné spolupráci. Rozhodně se nezmenšil význam pěchoty. Pěchota musí však těsně spolupracovati především s dělostřelectvem. Ukázaly to četné boje v Polsku a útok na Weygandovu linii vše jen potvrdil. Tyto operace dokázaly, že nepřítel musí být zloán jen pěchotou, která musí posledních 100 metrů své zteče provádět sama, bez jakékoliv podpory, čistě jen vlastními prostředky. . . . Ukázalo se, že houževnatost a vytrvalost pěchoty dokázaly divy, i když se narazilo na stejně houževnatého nepřítele. Když potom velitel vyšší jednotky dovedl využití počátečního úspěchu pěchoty a rozvinul ostatní zbraně, došlo k pronásledování, jakého svět ještě neviděl. Bylo to něco zcela nového, čím byl nepřítel překvapen a v tom vězí tajemství úspěchu. Ohromné úspěchy ostatních zbraní navazují na vítězství pěchoty, která jakožto hlavní zbraň porazila nepřítele v boji muže proti muži a překonala tak jeho techniku“.

Až dosud převládal názor, že pancéřové jednotky provádějí vlastně průlom fronty a na jejich úspěch navazují potom jednotky, které postupují těsně za nimi. Bylo tomu tak v r. 1918 a v některých případech tomu jest tak snad i dosud. V r. 1918 byly však tanky velmi pomalé a nebylo takového množství protitankových překážek. Dnes jest situace jiná.

Dnes se střetnou nejprve čelní jednotky obou protivníků, sjednají dotyk a snaží se postoupiti, jak nejdále mohou. Jsou to jednotky pěších divisí. Potom se jedna z obou stran rozhodne k útoku. Vyhledává proto vhodné místo, kde by mohla prolomit nepřátelskou frontu. Hledá slabiny v obranném postavení nepřítelově. Protitankové kanony, miny a překážky budou rozhodně všude tam, kde jest postup tanků jen trochu možný. Protivníkovo dělostřelectvo věnuje dnes také pozornost tankům a je rozhodnuto zahájit na ně palbu všude tam, kde se objeví. Tanky naopak mají dnes ohromnou rychlostí velký okruh činnosti a bylo by škoda těchto vlastností nevyužít, jestliže podmínky pro postup jsou jen trochu příznivé. V důsledku toho si vyměnily úlohu s pěchotou. Neprovádí již mezeru v nepřátelské frontě, nýbrž přenechaly tento úkol pěchotě. Pěchota se zvláště vycvičenými ženisty a podporována dělostřelectvem musí proniknouti do nepřátelského obranného postavení, utvořit mezeru a vyčistiti ji ode všech protitankových zbraní a překážek, ci-li musí utvořiti tankům cestu,

aby mohly projít do volného prostoru. V tom spočívá hlavní tíha boje a ta je stále ještě v rukou pěchoty. Tankové jednotky prodávají potom vyčištěnou mezerou a využívají své rychlosti i palebné mohutnosti, rozšiřují počáteční úspěch. Je to tedy táž úloha, kterou jsme až dosud svěřovali jezdecktu. Tanky se snaží vyvolat paniku v nepřátelském týlu a změnit tak počáteční úspěch v rozhodující vítězství. Jak daleko se dostanou, bude ovšem záležet na tom, jaký odpor jim bude v jejich postupu kladen. I zde můžeme srovnávat s footballlem. Když útočná řada utvoří mezeru v protivné straně, halfback projde volně mezerou a když se dostane do volného prostoru, může snadno umístiti míč v síti. Je-li však obrana na místě, může být jeho postup snadno zastaven, mezeru se vyplní a útok musí prorazit mezeru novou. Úspěch celé hry závisí tedy především na útoku.

Nevadí nikterak, když tisk vyzdvihuje jenom slávu jednotek, které využívají úspěchu. Jejich sláva jest zcela zasloužená. Halfback má také plné právo na slávu, když se mu podaří střílet goal. Jedenáctka však ví, že to byla především práce útoku, který umožnil halfbackovi, aby se dostal volně k bráně. Právě tak dobře vědí vojáci, že musí děkovati za úspěch především vojákům 1. linie, a to jsou pěšáci.

Tanky mají dosud celou řadu nedostatků. Mohou postupovati jen v určitém terénu, jejich zásobování jest téměř výhradně závislé na komunikacích, které prochází mezerou ve frontě do vlastního zázemí. Musí být vydatně zásobovány pohonnými hmotami a střelivem. Jestliže jsou spoje jednou přerušeny, tanky jsou vlastně prakticky vyřazeny z boje, nebo alespoň velmi vážně ochromeny, i když mohou být zásobovány letadly. Tanky jsou také přes svoje pancíře velmi citlivé na nepřátelskou palbu. Nemohou si dovoliti vystaviti se libovolně jejím účinkům. Jsou velmi drahým a těžko nahraditelným materiálem, kdežto protitankové kanony jsou poměrně velmi levné. Z toho všeho jest vidět, že nastal úplný převrat v theorii použití tanků.

Tankové jednotky jsou si samy dobře vědomy, jakou cenu pro ně má pěchota. Z toho důvodu si berou určitou část pěchoty při

svém postupu vpřed s sebou, aby jim zlikvidovala odpory, na které samy nestačí. Každá tanková divize má pluk pěchoty, která jest dopravována v lehkých pancéřových vozech a jejímž úkolem je čistiti tankům cestu čistě pěším bojem. Kromě toho sleduje tanky další motorizovaná pěchota s podobným úkolem. Jestliže tanky narazí na nepřátelský odpor, který není možno zdolat, musí zastaviti postup a čekat, až jednotky pěchoty odpor odstraní. Z toho všeho vyplývá, že úkol pěchoty se nikterak nezmenšil a že zůstává nadále hlavní zbraní.

Za své ohromné úspěchy mohou Němci děkovati jen dokonalé spolupráci všech zbraní. Byla to důsledná souhra, propočítaná do posledních podrobností. Kromě toho byly všechny jednotky prochnuty vůlí zvítězit a měly neobyčejně vysokou morálku. Tato naprostá souhra a vůle zvítězit jest tajemstvím německých úspěchů.

Změnila se také taktika dělostřelectva. Dělostřelectvo jest dnes mnohem útočnější a odvážnější. Zvětšila se jeho pohyblivost a rychlost v zaujetí postavení byla snížena na minimum. Dělostřelectvo postupuje mnohem těsněji za pěchotou, než tomu bylo v poslední válce. Jeho velitelé postupují přímo s pěchotou a mohou tak co nejrychleji zahájit palbu na náhodně se vyskytnuvší cíle. Bylo organizováno dělostřelectvo k provádění výpadů. Jsou to jednotlivé kanony, dopravované na pásech, postupující s jednotkami nejdále do předu vysunutými. Střílí většinou jen přímoú palbou a to na všechny cíle, které se objeví. Dělostřelectvo jakéhokoliv druhu se také pnerozmýšlí zahájit přímoú palbu na tanky, kdykoliv se ukáží. Právě v německé armádě kladli především důraz na nejtěsnější spolupráci dělostřelectva s pěchotou. Tento dokonalý team pěchoty s dělostřelectvem dosáhl nesčetných vítězství.

Pancéřové jednotky a letecká pěchota zůstanou pravděpodobně nadále filmovými hvězdami pro veřejnost. Nechci také jejich výsledky nikterak zlehčovati. Jejich činnost jest rozhodně velmi účinná a neobyčejně napínavá. Právě tak v jedenáctce si přeje každý hráč býti centrehalfem. Nesmíme však zapominati na ty, kteří těmto centrehalfům klesí cestu. Jsou to pěší jednotky první linie, které nesou tíhu boje.